

Hock 100 – emlékkiállítás Dunabogdányban

A régi görögök a *techne* szót a tudás, a szakértelem meghatározásaként eltérő módon használták, különféle hivatásokra értették: orvos, iparos, mesterember, művész stb. Az iparos és művész különválasztása a középkor és a reneszánsz folyamán alakult ki. A szolid iparos szakmák a XX. század közepéig a vidéki-falusi világban elismerésben részesültek, mivel biztos jövedelemmel kecsegtettek, míg a bizonytalan, bohém művészi létet kevésbé tartották támogatásra méltónak. A dunabogdányi Hock Ferenc (1924-2012), a Magyarországi Német Írók és Képzőművészek Szövetségének (VUdAK) tiszteletbeli tagja is – a társadalmi konvencióknak megfelelően – előbb az asztalos mesterséget sajátította el édesapjától. Csak később, 1949-től tanult festészetet másik mesterétől, Szőnyi Istvántól, a Magyar Képzőművészeti Főiskolán.

Szőnyi (születési nevén Schmidt), a magyar művészettörténet legnagyobb és igen nagy hatású festői közé tartozott. Fejlődése az 1920-as években expresszív, részben monumentális stílusától a pályája középső és késő szakaszaiban a posztimpreszionista festészet irányába fordult. Oldottabbá váló, lágy és visszafogottabb színekkel dolgozó, intim, a családot, a közvetlen környezetet a középpontba helyező alkotóvá vált. Ez rányomta bélyegét több tanítványának munkásságára is. A fiatal Hock stílusában közel állt Szőnyihez, mint azt a századik születésnapja alkalmából *Dunabogdányban*, a Művelődési Házban késő nyáron rendezett emlékkiállítás néhány alkotása is szemléltette (*Körmenet*, *A preszszó*, *Cseresznyefák* stb.). A mesterség szempontjából már ebben a korai időszakban is egy, a rajztudásból felkészült és figyelemreméltó festői érzékkel megáldott tehetség körvonalazódik. Autonóm művészeti alkotóként való kibontakozása azonban csak később következett be.

Néhány művében tetten érhető a korszellem, a szocialista realizmus is, ilyen például a nagyméretű *Bányaszerecsétlenség* és a kisebb *Bányászok*. (Az előbbi kép a dunabogdányiak szempontjából fontos, sok embernek munkát adó kőfejtőből ábrázol egy jelenetet.). Vázlatosságuk miatt azonban mindkét kép részben el is tér a szocialista realizmus elvárásaitól. Az önálló festészeti világ felé vezető út első állomásaként következett a *Kőfejtő*, amely a munkást a Hockra később jellemző expresszív kolorista módon ragadja meg. *A Duna*, a folyó, mint allegorikus női alak, már közel áll érett stílusához, amely végül a kis méretű, de annál nagyobb hatású *Összefoglalás* című művében szintézisként jelenik meg. A fák a folyó partján, a háttérben a nap vöröslő korongja, s mindez párosítva egy expresszív, szokatlan színvilággal, az elvont természet és a vízió kiváló kombinációja. Ehhez egészen közel áll a *Magyar Nemzeti Galéria* gyűjteményében található *Nap* című, nagy formátumú festménye. Hock ilyen és ehhez hasonló munkákkal vált a mesterségbeli tudásban jártas „iparosból” egy, a szó szoros értelmében alkotómunkát végző, valami újdonszerűt teremtő festőművésszé a hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején. Az akkor és még ma, fél évszázad távlatából is modernnek ható stílusa nehezen vethető össze másokéval.

Jelentős műve, a *Falum*, Dunabogdány látképeként akár a tárlat címadó festménye is lehetett volna, mivel több kiállított mű is a településhez és környékéhez kapcsolódott, ahol Hock teljes életét töltötte. A szűkebb hazájához ragaszkodása ellenére szeretett szerte a világban utazni, felkészülésként a nagy megbízásokra is. Ezek közül kiemelendő a budapesti Vigadóban található *Tűztánc* című műve. (Megjelent a *Barátság* 1994/1. szám címlapján. – A szerk.) A kiállítás anyagát a család válogatta, döntő többsége a hagyatékból érkezett – a hozzátartozók akár vissza is vásárolják a művész alkotásait, mint a pl. a tárlaton szereplő *Peksi télen* című festményt. Több kiállított mű a helyszűke okán csak az augusztus eleji megnyitón és az azt követő napokban szerepelt a tárlaton. Ilyen például az a hatalmas falikép, amely évtizedek óta a kiskunhalasi iskolában látható, valamint mozaikokhoz készült tanulmányok és egyéb murális munkák.

Wolfart János